

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 22

01.12.2018 – 15.12.2018

Foreign
Policy
Research
Institute

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

ЗМІСТ

Україна – Європейський союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>Литва в черговій раз засвідчила свою солідарність і підтримку Україні: про офіційний візит Далі Грибаускайте в Україну</i>	3
Інші події в ЄС	6
Зовнішня політика	11
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	11
<i>Запізніле рішення щодо припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією</i>	11
Двосторонні відносини.....	14
АЛБАНІЯ.....	14
ІТАЛІЯ	14
ПОЛЬЩА	14
УГОРЩИНА.....	15
США	16
КИТАЙ.....	16
ЯПОНІЯ	17
НАТО.....	17
НІМЕЧЧИНА.....	18
КОРЕЯ	18
Опір російській гібридній війні	19
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	19
<i>Чому Президент України нарешті запровадив воєнний стан після чотирьох років війни?</i>	19

Україна – Європейський союз

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Литва в черговій раз засвідчила свою солідарність і підтримку Україні: про офіційний візит Далі Грібаускайте в Україну

Під час офіційного візиту Далі Грібаускайте в Україну першочерговим питанням переговорів Президента України Петра Порошенка та Президента Литви Далі Грібаускайте залишалась спільна скоординована відсіч агресії Росії щодо незаконної анексії Криму, агресії на Сході української держави і нещодавнього акту російської агресії, який відбувся в нейтральних водах Чорного моря і в Керченській протоці. Глава Української держави подякував литовській стороні і особисто пані Президенту Литви за рішуче засудження нещодавнього акту агресії РФ у Чорному морі, коли російські окупанти неспровоковано застосували вогнепальну зброю і захопили українських моряків та кораблі. Президент України підкреслив, що агресивні дії Росії, яка відверто ігнорує Мінські домовленості та відкрито нагнітає ситуацію у Чорному і Азовському морях – пряма загроза європейській безпеці та виклик усьому демократичному світу.

Президент Литви Даля Грібаускайте зауважила, що знову Україна зіштовхнулася із відкритою агресією на додаток до російських воєнних дій на Донбасі: «Знову це агресія проти України, проти українського народу. Саме тому для нас, литовців важливо бути з вами і підтримувати вас». «Ми знаємо, що міжнародні організації не прийняли жодних санкцій проти російських дій, проте ми прийняли свої національні санкції в знак протесту проти атаки в Керченській протоці», - зазначила вона. Також Даля Грібаускайте звернула увагу, що Литва допомагає українським військовим амуніцією, воєнними інструкторами, гуманітарною допомогою тощо. Крім того, Литва на державному рівні підтримує литовські громадські ініціативи із допомоги Україні. Вона також наголосила на важливості відкрито протидіяти агресору.¹

За результатами Одинадцятого засідання Ради Президентів України та Литовської Республіки було підписано низку двосторонніх українсько-литовських документів. Президент України Петро Порошенко та Президент Литовської Республіки Даля Грібаускайте підписали Дорожню карту розвитку стратегічного

¹<https://www.president.gov.ua/news/ukrayina-i-litva-budut-spilno-diyati-shob-u-vipadku-agresivn-51858>

партнерства між Україною та Литовською Республікою на 2019–2020 роки. Документ визначає ключові напрями подальшого розвитку українсько-литовських відносин стратегічного партнерства. У Дорожній карті викладені завдання співробітництва з питань міжнародної та регіональної безпеки, у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції, в торговельно-економічній, енергетичній, транспортній галузях, а також у культурно-гуманітарній та соціальній сферах.

Заступник Глави Адміністрації Президента України Костянтин Єлісеєв і Головний Радник Президента Литовської Республіки з питань зовнішньої політики Нерюс Алексюнас підписали Протокол Одинадцятого засідання Ради Президентів України та Литовської Республіки. У документі викладені позиції щодо продовження розвитку стратегічного партнерства України та Литовської Республіки, протидії російській агресії та підтримки суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України. У документі відображено напрями співпраці в рамках реалізації стратегічних цілей України щодо набуття членства в ЄС і НАТО. Голова Державної міграційної служби України Максим Соколюк та Міністр закордонних справ Литовської Республіки Лінас Лінкявічюс підписали Протокол між Кабінетом Міністрів України та Урядом Литовської Республіки про виконання Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб. Укладення Угоди сприятиме покращенню координації взаємодії України та Литви у галузі міграції та притулку, інтенсифікації обміну відповідною інформацією, зміцнення співпраці міграційних органів обох держав у відповідній сфері.

Міністр соціальної політики України Андрій Рева та Міністр закордонних справ Литовської Республіки Лінас Лінкявічюс підписали Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Литовської Республіки про працевлаштування та співробітництво у сфері трудової міграції. Метою документу є забезпечення захисту соціальних прав громадян України, які перебувають у Литовській Республіці, і громадян Литовської Республіки, які перебувають в Україні, а також протидія нелегальній праці.² Також під час офіційного візиту Далі Грибаускайте Президент України Петро Порошенко вручив президенту Литви Далі Грибаускайте найвищу нагороду України, якою можуть бути нагороджені іноземці - орден Свободи, а глава Литовської держави вручила українському лідеру найвищу держнагороду Литовської Республіки орден Вітовта Великого.³

На підтвердження своєї солідарності з Україною, 7 грудня влада Литви доповнила чорний список громадян Росії у зв'язку з агресивними діями проти трьох військових суден України в районі Керченської протоки у листопаді цього року. У Департаменті міграції підтвердили, що рішення вже ухвалене. Своєю чергою, Міністерство закордонних справ Литви пропонує "застосувати обмежувальні заходи до осіб, відповідальних за акт агресії в Керченській протоці".⁴

Вже 12 грудня стало відомо, що Литовський парламент (Сеймас) прийняв резолюцію, в якій пропонує розширити санкції проти Росії, включаючи можливість відключення російських банків від всесвітньої системи платежів та передачі інформації SWIFT. Документ, прийнятий Сеймасом, закликає до фундаментальних змін в західній стратегії протидії російської агресії щодо змісту, переходу до конкретних дій та вимог щодо Росії", – сказано в ньому. У випадку, якщо Росія не виконає ці вимоги в найближчому майбутньому або накладе вето на них через структури ООН, Сеймас пропонує прийняти "всеосяжні санкції", які

²<https://prm.ua/ukrayina-ta-litva-pidpisali-nizku-dvostoronnih-dokumentiv-pro-spivpratsyu/>

³<https://ua.interfax.com.ua/news/general/551697.html>

⁴<https://tsn.ua/ukrayina/litva-rozshirila-sankeiyi-proti-rosiyi-za-ukrayinskih-moryakiv-1262088.html>

торкнуться російської нафтогазової галузі, а також фінансового сектора – в тому числі і відключення банків від системи SWIFT.⁵

Отже, у вимірі стратегічного партнерства українсько-литовські відносини невпинно продовжують розвиватися. **Варто відмітити, що Литва висловлює свою незмінну підтримку надаючи допомогу нашій країні та постає гарним прикладом на шляху до Євроатлантичної інтеграції.** Крім того, з початку агресії Російської Федерації Литва активно сприяє підтриманню України в безпековому вимірі, долучаючи увагу до «українського питання» на міжнародній арені. До того ж, спільна зацікавленість у недопущенні посиленні впливу Росії на міжнародні політичні процеси та протистоянні агресії постають ключовими завданнями двох держав. Для нашої **держави Литва постає близьким другом та вірним союзником на якого завжди можна покластися.**

⁵<https://inlviv.in.ua/svit/lytva-vyrishyla-dobyty-kreml-sejm-pryjnyav-rezolyutsiyu-shhodo-protydyi-rosijskij-agresiyi>

Інші події в ЄС

Німецькі консерватори обрали наступницю Меркель

07.12.2018

Новою головою найбільшої німецької партії Християнсько-демократичного союзу (ХДС) замість Ангели Меркель обрали Аннегрет Крамп-Карренбауер.

Як повідомляє Spiegel Online, саме за її кандидатуру у п'ятницю проголосувала найбільша кількість делегатів з'їзду партії у Гамбурзі.

Найзапеклішим опонентом Крамп-Карренбауер був Фрідріх Мерц, колишній голова фракції ХДС в Бундестазі, який вважався незручною кандидатурою для Меркель.

Кандидатуру Крамп-Карренбауер підтримали 52% учасників з'їзду, Мерца – 48%. Крамп-Карренбауер поведе партію на наступні вибори та ймовірно може стати наступним канцлером Німеччини.

Аннегрет Крамп-Карренбауер – колишня прем'єр-міністр федеральної землі Саар. Вона вважалася фавориткою та найбільш зручною для Меркель кандидатурою, у неї схожий прагматичний політичний стиль.

У лютому 2018 року Крамп-Карренбауер була обрана на посаду генерального секретаря ХДС. За вісім місяців перебування на посаді їй вдалося не втрапити до жодного значного політичного скандалу та налагодити роботу партії попри значне падіння рейтингів.

Очікується, що Крамп-Карренбауер продовжить політику Ангели Меркель.

На обрання наступниці Меркель відреагував посол України в Німеччині Андрій Мельник. У своєму Twitter він зауважив, що Україна розраховує на подальшу підтримку з боку ХДС.

Європейська правда

Урядова криза в Бельгії: ультраправі вийшли з коаліції

09.12.2018

Прем'єр-міністр Бельгії Шарль Мішель заявив, що його уряд працюватиме як уряд меншості після того, як найбільша партія коаліції, фламандська націоналістична N-VA, оголосила про вихід з неї.

Про це пише Reuters.

Мішель заявив у штаб-квартирі Організації Об'єднаних Націй у вересні, що він поїде до Марракеша, Марокко, 10 грудня, щоб підписати міграційний пакт ООН, але N-VA сказала, що не підтримуватиме уряд у разі підписання документа.

Після того, як парламент проголосував за підтримку угоди, двоє міністрів від N-VA - внутрішніх справ та міграції - покинули уряд.

Після виходу N-VA з чотирипартійної коаліції бельгійський прем'єр заявив, що "взяв до відома" цей крок.

З огляду на загальні вибори, які відбудуться в травні, багато спостерігачів не очікують серйозних політичних змін до виборів. Ліберал Мішель сказав, що він замінить міністрів нижчими за рангом державними секретарями. В уряді за законом має бути однакова кількість міністерських посад для тих, хто розмовляє французькою та нідерландською.

Міграційний пакт ООН відмовилися підтримати Угорщина, США, Італія, Австрія, Польща, Латвія, Чехія, Хорватія, Болгарія, Словаччина, Ізраїль, Швейцарія, Австралія і Словенія.

34-сторінковий договір викладає загальний підхід до міжнародної міграції і містить 23 завдання, спрямовані на покращення організації потоків біженців та

точніше визначення їхніх прав. Країни-учасниці погоджуються, наприклад, обмежувати тиск на країни з багатьма мігрантами та сприяти самозабезпеченню новоприбулих. Критики документа кажуть, що він сприяє нелегальній міграції.

Українська правда

Європарламент схвалив приєднання Румунії та Болгарії до Шенгенської зони

11.12.2018

У вівторок, 11 листопада, Європейський парламент схвалив резолюцію, що підтримує заявки Румунії та Болгарії на приєднання до Шенгенської зони. Про це повідомляє Balkan Insight.

Зазначається, що рішення було прийняте, незважаючи на відсутність консенсусу між членами Європейської ради.

У резолюції йдеться, що приєднання до Шенгенської угоди не повинно бути пов'язано з верховенством права в обох країнах.

Нагадаємо, 19 листопада стало відомо, що Шенгенська інформаційна система (SIS) буде посилена оновленими правилами, які дозволять вирішувати потенційні прогалини в системі та внести кілька істотних змін для зміцнення безпеки в Європейському Союзі.

Крім того, Європарламент схвалив створення нової Європейської системи авторизації та інформації про подорожі (ETIAS) для поїздок до Шенгенської зони.

Тиждень.и

У Німеччині заявили про нові "нормандські" переговори у січні

12.12.2018

У Берліні 11 грудня відбулася "дуже докладна розмова" радників лідерів країн "нормандського формату" (України, Німеччини, Франції та Росії) щодо ситуації в районі Керченської протоки і Азовського моря.

Про це заявив представник федерального уряду ФРН Штеффен Зайберт, пише Handelsblatt.

За його словами, зміст переговорів сторони узгодили не розголошувати. Утім, вони провели "дуже докладну розмову", зазначив Зайберт.

Діалог в "нормандському форматі" відновиться в січні на рівні радників, додав він.

Повідомлялося, що від російської сторони в переговорах взяв участь помічник президента РФ Владіслав Сурков, від німецької - радник канцлера ФРН Ян Гекер. Українську сторону на зустрічі представляли заступник голови адміністрації президента Костянтин Єлісеєв та заступник міністра закордонних справ Олена Зеркаль.

На зустрічі у вівторок сторони мали обговорити пропозицію, висловлену міністром закордонних справ Німеччини Гайко Маасом, про розширення спостережної місії ОБСЄ в Україні на Азовське море.

Європейська правда

"Визнала поразку". Італія пішла на поступки Єврокомісії щодо бюджету

13.12.2018

Італія погодилася змінити проект бюджету країни на 2019 рік, щоб уникнути відкриття дисциплінарної процедури Європейської комісії. Про це повідомляє Euractiv.

Так, прем'єр-міністр Італії Джузеппе Конте та міністр фінансів Джованні Тріа зустрілися у середу, 12 грудня, з президентом Єврокомісії Жан-Клодом Юнкером, єврокомісаром з питань економіки П'єром Московісі і віце-президентом Валдісом Домбровскісом.

Зокрема, під час півторагодинного засідання італійська делегація представила новий пакет пропозицій, що містять поправки до закону про бюджет-2019, який зараз обговорюється в парламенті Італії.

Наголошується, що основна пропозиція, подана італійським урядом, передбачає дефіцит бюджету країни на рівні 2,04%, що підтверджує, що в Римі відбулися переговори щодо цілей та бюджетних балансів.

Раніше італійський уряд відмовився виконувати вимоги Єврокомісії щодо внесення змін у державний бюджет.

Нагадаємо, 6 листопада єврокомісар з питань економіки П'єр Московісі заявив, що ЄС може ввести санкції проти Італії, якщо не вдасться домовитися по бюджету країни.

Як повідомлялося, 28 серпня Луїджі Ді Майо пригрозив накласти вето на семирічний бюджетний план ЄС, якщо блок не допомагатиме з розподілом мігрантів.

Тиждень.ua

Європарламент схвалив угоду про зону вільної торгівлі ЄС із Японією

13.12.2018

Європарламент схвалив угоду про зону вільної торгівлі (ЗВТ) між Європейським Союзом та Японією. Угода має набути чинності 1 лютого 2019 року.

Про це повідомляє DW з посиланням на Reuters.

"Майбутня зона вільної торгівлі - найбільша, у якій коли-небудь брав участь Європейський Союз. Наші компанії, аграрії, провайдери послуг та інші фірми отримують чіткі переваги", - заявила єврокомісар з питань торгівлі Сесілія Мальмстрьом.

Зазначається, що угода про ЗВТ дозволить скасувати 10-відсоткові мита на японські автомобілі та мита у 3% на більшість автозапчастин.

Водночас Японія має скасувати мито на ввезення сирів (зараз - близько 30%) і вин (близько 15%) із країн ЄС.

Японія - другий найважливіший торговельний партнер Євросоюзу у Азії після Китаю. У 2017 році обсяг торгівлі між ЄС та Японією сягнув близько 129 млрд євро.

Українська правда

Хорватія зажадала змін у конституції Боснії і Герцеговини

14.12.2018

Хорватський парламент ухвалив Декларацію із закликом внести зміни до конституції Боснії та Герцеговини і виборчого законодавства з метою забезпечення рівності хорватського народу в країні.

Про це пише Dnevnik.

Документ підтримав 81 депутат, четверо утрималися, 11 проголосували проти. У ньому йдеться про те, що хорватський член Президії БіГ втретє був обраний голосами боснійських мусульман, що суперечить духу Дейтонської угоди.

Парламентарі закликають забезпечити гармонізацію відносин трьох конституційних народів і рівноправність всіх громадян.

Зазначається, що Загреб висловлює підтримку суверенітету і євроінтеграції Боснії і Герцеговини.

Президія БіГ складається трьох представників: сербського, боснійсько-мусульманського і хорватського.

На виборах, що відбулися 7 жовтня, набрав більшість голосів та був обраний членом Президії БіГ Желько Комшич, який за квотою мав бути представником хорватського народу, але боснійські хорвати, як і влада Хорватії переконані, що Комшича обрали голосами боснійських мусульман.

Європейська правда

Політична криза у Швеції: парламент провалив другу спробу обрати прем'єра

14.12.2018

Парламент Швеції проголосував проти кандидатури виконувача обов'язків прем'єра, лідера Соціал-демократичної партії Стефана Льовена на посаду глави уряду.

Про це повідомляє Європейська правда із посиланням на Sveriges Radio.

Проти кандидатури Льовена проголосували 200 депутатів Риксдагу (парламенту Швеції), за були 116, 28 утрималися.

Конституція Швеції не вимагає, щоб за кандидата в прем'єр-міністри голосувала більшість членів парламенту. Достатньо, щоб більшість не було проти.

Всього спікер може запропонувати чотири кандидатури на посаду глави уряду, а в разі невдачі в країні будуть оголошені нові парламентські вибори.

Голосування за Льовена було другою спробою призначити прем'єра.

Тепер спікер Андреас Норлен має висунути іншого кандидата.

Нагадаємо, 14 листопада парламент Швеції не підтримав лідера блоку "Альянс" Ульфа Крістерсона на посаді прем'єра.

Українська правда

Парламент Франції не підтримав вотум недовіри уряду

14.12.2018

Депутати Національних зборів Франції (нижня палата парламенту) відхилили пропозицію про винесення вотуму недовіри уряду країни.

Про це йдеться в повідомленні палати в Twitter.

"70 депутатів з 577 проголосували за вотум недовіри. Більшість в 289 голосів не досягнуто, рішення не прийнято", - йдеться в повідомленні.

Результати голосування не стали несподіванкою, оскільки вотум недовіри ініціювали ліві партії, у яких всього 62 мандати в парламенті. Партія президента Еммануеля Макрона "Вперед, Республіка!" має 309 депутатів у Національних зборах.

Перед голосуванням глава уряду Едуар Філіпп представив депутатам детальний план бюджету Франції на майбутній рік. Він підтримав план Макрона, який оголосив низку заходів щодо поліпшення соціально-економічного становища у країні на тлі протестів.

Виконання економічних заходів, запропонованих президентом після масштабних протестів "жовтих жилетів", може коштувати державі 8-10 млрд євро.

Європейська правда

Нідерланди збільшать витрати на оборону: куплять нові танки і літаки

15.12.2018

Уряд Нідерландів наступного року планує збільшити витрати на оборону, в тому числі через наполягання НАТО.

Про це повідомляє NOS.

Скільки точно грошей виділять на оборону, буде відомо навесні. Зараз відомо, що уряд планує збільшити кількість винищувачів і танків

Уряд визначив п'ять пріоритетів, у які хоче інвестувати: 15 додаткових винищувачів F-35 до вже погоджених 37 літаків, посилення військової потужності на суші і на морі, збільшення кібернетичної та інформаційної безпеки.

Міністр оборони Нідерландів Анк Бейлевельд заявила, що уряд має намір виконати умови угоди, яку ухвалили під час липневого саміту НАТО.

Вона підкреслює, що так зване "середовище безпеки" стало більш нестабільним і що існує більше загроз.

Країни НАТО домовилися протягом десяти років довести видатки на оборонні потреби до 2 відсотків від обсягу ВВП. Витрати Нідерландів без додаткових кроків до 2024 року складатимуть 1,21% ВВП.

Європейська правда

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Запізніле рішення щодо припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією

16 грудня Президент України Петро Порошенко підписав закон «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією» (№0206). Про це глава держави повідомив у Twitter. Як повідомляв УНІАН, 6 грудня Верховна Рада ухвалила закон «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією», внесений президентом України. Законом припиняється з 1 квітня 2019 року дія Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною та Росією, учиненого 31 травня 1997 року в Києві та ратифікованого Верховною Радою 14 січня 1998 року. У Законі вказується, що припинення дії Договору зумовлено збройною агресією Росії проти України, що становить істотне порушення цього договору. Припинення дії Договору звільняє Україну від будь-якого зобов'язання щодо його виконання і не впливає на права, зобов'язання чи правове становище України, що виникли в результаті виконання названого Договору до припинення його дії, відповідно до статті 70 Віденської конвенції про право міжнародних договорів. Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.⁶

Договір про дружбу і партнерство між Україною і РФ був підписаний 31 травня 1997 року. Верховна Рада ратифікувала договір 14 січня 1998 року, Держдума — 25 грудня 1998 року. Договір набув чинності 1 квітня 1999 року. Згідно зі статтею 40 Договору, його укладено терміном на 10 років. Дія договору автоматично продовжується на наступні 10-річні періоди, якщо жодна зі сторін не заявить про своє бажання припинити його дію не менше ніж за 6 місяців до закінчення 10-річного періоду. Згідно з Договором, між країнами закріплювався принцип «стратегічного партнерства, визнання непорушності наявних кордонів, поваги територіальної цілісності та взаємної зобов'язання не використовувати свою територію на шкоду безпеці один одного».⁷

⁶<https://www.unian.ua/politics/10370685-poroshenko-pidpisav-zakon-pro-pripinennya-diji-dogovoru-pro-druzhbu-z-rosiyeyu.html>

⁷<https://hromadske.ua/posts/zakon-pro-pripinennya-dogovoru-pro-druzhbu-z-rosiyeyu-nabuv-chinnosti>

Одразу після анексії Криму у 2014 році, в Україні заговорили про розірвання Договору, адже своєю воєнною агресією проти України, Росія порушила одразу два ключові пункти — про ненапад і про визнання кордонів. 2 грудня того ж року депутати від партії «Свобода» внесли до парламенту відповідний законопроект, однак його навіть не розглядали, відправивши на доопрацювання.

Росія відреагувала миттєво — член комітету Держдуми у справах СНД і зв'язках із співвітчизниками Роберт Шлегель заявив, що у випадку розірвання Договору з Росією, країни СНД введуть для громадян України візовий режим. У січні 2018 року Верховна Рада України голосувала за законопроект про реінтеграцію Донбасу, окремо розглядаючи всі запропоновані депутатами поправки. Міністр закордонних справ Павло Клімкін, коментуючи підготовку документів для розірвання Договору, зазначив, що Росія вже давно «порушила всі пункти Договору». Справді, порушення відбулося ще до подій 2014 року. Торговельна війна проти України, яку Росія оголосила у 2013 році у відповідь на рішення Києва підписати Угоду про асоціацію з ЄС, порушила пункт про економічну взаємодію і незавдання шкоди. Росія тоді заявила, що це Україна порушує домовленості, підписуючи Угоду про асоціацію. Заборона прямого авіасполучення між країнами і скорочення залізничного — також порушення пункту Угоди про вільний транспорт між країнами. Як пояснила заступниця міністра закордонних справ Олена Зеркаль, «останньою краплею» для України стало проведення виборів президента РФ у березні 2018 року на території анексованого Криму.

Але ще у 2016-му МЗС України виступало проти розірвання Договору. Заступник міністра закордонних справ Вадим Пристайко пояснював, що стаття про визнання кордонів і територіальної цілісності України — це «гачок для Росії, і ми не можемо дати їй зіскочити з нього». На думку Пристайка, Договір міг би бути додатковим аргументом для України в міжнародних позовах проти Росії через анексію Криму і війну на Донбасі. Російський пропагандистський канал Russia Today, посилаючись на джерела в українському МЗС написав, що нова угода виключить пункти про політичну дружбу і економічну співпрацю, а також зафіксує, що території Донбасу і Криму — українські. Прес-секретар президента Росії Дмитро Песков назвав прагнення Києва вийти з Договору «нерозумним». Він додав, що Росія ніколи не виступала за погіршення відносин і була «противницею та опонентом» дій влади України на Донбасі.⁸

З припиненням дії цього Договору Україна запізнилася щонайменше на 4 роки, вважає віце-спікер парламенту Оксана Сироїд. Це треба було робити ще у лютому 2014 року, коли Росія почала анексію Криму та окупацію Донбасу. Окрім Договору про дружбу, в Україні досі діють ще з декілька десятків двосторонніх договорів з Російською Федерацією, які досі не денонсовані. Наприклад, Договір про державний кордон чи про співпрацю у використанні Азовського моря та Керченської протоки. Загалом у новітній історії за часів незалежності між Україною та Росією укладено близько 400 різних договорів та угод. Вже фактично п'ятий рік російській агресії проти України і наша країна вийшла всього з 35 таких угод.⁹ Втім, **МЗС України продовжує удавати, що російсько-української війни не існує і нібито Україна продовжує перебувати у відносинах стратегічного партнерства з Росією. Таке враження, що українське зовнішньополітичне відомство перебуває в летаргічному сні зводячи з пантелику все міжнародне співтовариство, яке ніяк не може зрозуміти того, в яких відносинах знаходяться Україна та Росія: дружби і**

⁸<https://hromadske.ua/posts/ofitsiine-privyennia-druzhby-z-rosiiei>

⁹https://24tv.ua/pripinennya_diyi_dogovoru_pro_druzhbu_z_rf_shho_tse_oznachaye_dlya_ukrayini_n1074360

стратегічного партнерства чи війни? Якщо дружби і партнерства – то навіщо всі ці санкції проти Росії?

В свою чергу, Порошенко зазначив, що Договір про дружбу з РФ не був розірваний раніше заради того, щоб використовувати його положення як базу для численних позовів України до міжнародних судів і в інші міжнародні інстанції в Росії - як порушника цього договору і норм міжнародного права. Глава держави підкреслив, що на початку 2019 року закінчується черговий десятирічний термін, коли Україна має офіційно визначитися, продовжувати його чи припинити. За його словами, "вибір очевидний - припинити". Порошенко також додав, що Україна використала всі можливості цього документа у своїх національних інтересах.¹⁰

Таким чином, у зв'язку тим, що Російська Федерація порушила Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією питання про його припинення в Україні порушувалось доволі багато разів. Наразі **запровадження припинення Договору про дружбу з Росією дійсно є необхідною мірою, яку потрібно було ще давно застосувати для того, щоб стан речей виглядав чітко.** Адже весь час з початку агресивних дій Російської Федерації проти України ситуація виглядала таким чином, що ми і ведемо війну і продовжуємо співпрацю з державою агресором. До того ж, **постійне відкладення цього питання давало зрозуміти, що політична еліта в Україні, яка має власні інтереси отримати з цього користь, не мала бажання розірвати стосунки з Росією. А тому і сприймалась ця непослідовність дій України неоднозначно міжнародною спільнотою.**

¹⁰https://censor.net.ua/ua/news/3101526/poroshenko_pidpysav_zakon_pro_prypynennya_diyi_dogovoru_pro_drujbu_z_rf_video

Двосторонні відносини

Албанія

Албанія підтверджує готовність підтримувати Україну на всіх міжнародних платформах, у першу чергу в ООН та ОБСЄ

05.12.2018

5 грудня 2018 року у столиці Албанії - місті Тирана - відбулися українсько-албанські політичні консультації на рівні керівників профільних департаментів зовнішньополітичних відомств України та Республіки Албанія Володимира Шкурова і пані Мімози Халімі.

Сторони обмінялися думками щодо актуальних питань двосторонньої взаємодії, зокрема щодо започаткування діяльності двосторонньої економічної комісії.

Було підтверджено готовність до продовження плідної взаємодії між Україною та Албанією у контексті європейської інтеграції обох держав, а також на всіх міжнародних платформах, зокрема у рамках ООН, ОБСЄ.

Албанська сторона підтвердила незмінність позиції щодо підтримки суверенітету і територіальної цілісності України.

Делегація Міністерства закордонних справ України провела робочі зустрічі з керівництвом Академії наук Албанії, мерії міста Тирана та Предстоятелем Албанської Православної Церкви Анастасієм.

Міністерство закордонних справ України

Італія

Зустріч глав МЗС України та Італії Павла Клімкіна та Енцо Моаверо-Міланезі

06.12.2018

6 грудня 2018 року у рамках 25-го Міністерського засідання ОБСЄ (06-07.12.2018, м.Мілан) відбулася зустріч Міністра закордонних справ України Павла Клімкіна з Главою МЗС Італії Енцо Моаверо-Міланезі.

У ході переговорів сторони підбили підсумки взаємодії двох держав у рамках Італійського головування в ОБСЄ у 2018 році.

Крім цього, міністри обговорили актуальні питання українсько-італійської взаємодії у політичній та економічній сферах, наголосивши на важливості інтенсифікації політичного діалогу між Україною та Італією на найвищому рівні, а також поглиблення економічної співпраці між країнами.

Окремо було привернуто увагу італійської сторони до необхідності посилення санкційного режиму щодо РФ через її агресивні дії в Азовському та Чорному морях».

Міністерство закордонних справ України

Польща

Україна і Польща планують влітку відкрити залізничне сполучення між Львовом і Люблінном

06.12.2018

Україна і Польща планують відкрити залізничне сполучення між Львовом і Люблінном у червні 2019 року, а також планують запуснути потяг Перемишль - станція Нижанковичі (Львівська область).

Про це повідомив міністр інфраструктури Польщі Анджей Адамчек, пише УНІАН.

"Ми плануємо запуснути залізничне сполучення між Львовом і Любліном. Тут можливі три підходи. Перший - це пересадка пасажирів у вагони на широких рейках. Другий варіант - використання вагонів з автоматичною зміною ширини колії, щоб вони могли курсувати і польськими, і українськими коліями. Третій варіант - будівництво повністю нової колії. На нашу думку, перший варіант - найвірогідніший. Ми вважаємо, що цей потяг може почати курсувати в червні 2019 року або не пізніше зими наступного року", - сказав Адамчек.

Також міністр повідомив, що планується запуснути сполучення з Нижанковичами.

"Це не складно буде реалізувати. З польської сторони вже є фінансування. Незабаром ми запустимо це сполучення", - зазначив він.

Формат і термін запуску нових ліній мають оголосити у грудні.

Нагадаємо, "Укрзалізниця" запустить новий безпересадочний вагон Київ - Вроцлав.

Європейська правда

Угорщина

В Угорщині побачили прогрес у відносинах з Україною

07.12.2018

У загальних двосторонніх відносинах між Будапештом та Києвом помітний прогрес.

Про це заявив міністр закордонних справ Угорщини Петер Сійярто, повідомляє прес-служба уряду.

"Є певний сприятливий прогрес у законодавчій сфері, що впливає на угорську спільноту в Україні, і є певний прогрес у загальних двосторонніх відносинах між Будапештом та Києвом", - сказав він після переговорів з українським колегою Павлом Клімкіним у ході засідання Ради міністрів ОБСЄ у Мілані 6 грудня.

"Ми, безумовно, цінуємо наміри уряду України щодо внесення до порядку денного парламенту голосування про те, що перехідний період до набуття чинності нового Закону про освіту має бути подовжений до 2023 року відповідно до очікувань Європейського Союзу", - підкреслив міністр.

"На жаль, це, не є гарантією того, що голосування відбудеться", - сказав він, зазначивши, що вже було дві подібні, безуспішні ініціативи.

Сійярто додав: у Будапешті позитивно сприйняли взаємний дозвіл сторін на відкриття почесних консульств у Шіофоці та Тернополі. Міністр також схвально відгукнувся про активізацію спільних проектів між двома країнами.

Як відомо, у четвер, 6 грудня, Верховна Рада відмовилася включити до порядку денного сесії законопроект про продовження імплементаційного періоду мовної статті закону про освіту, проти якої виступає Угорщина.

Клімкін напередодні заявив, що стосунки двох країн перебувають "на висхідній траєкторії" і Будапешт налаштований на подальший прогрес. Він зазначив, що Угорщина припинила роздачу паспортів у своїх консульствах в Україні.

Додамо, що Угорщина блокує засідання Комісії Україна-НАТО на вищому рівні, але цього разу не протестувала проти присутності глави МЗС України на міністерському засіданні НАТО.

Європейська правда

США

Президент України прийняв Сенатора США Рональда Джонсона

07.12.2018

Президент України Петро Порошенко прийняв Сенатора США Рональда (Рона) Джонсона.

Президент України висловив вдячність американській стороні за тверду двопартійну підтримку України та чітке засудження нещодавнього чергового акту збройної агресії Російської Федерації у Керченській протоці.

Петро Порошенко наголосив, що Росія повинна негайно звільнити українських моряків та повернути три українські судна.

«Хочу подякувати за міцну підтримку нашої боротьби за свободу, демократію та проведення реформ в Україні», - зазначив Президент.

Співрозмовники відзначили пріоритетність і надалі зміцнювати міжнародний тиск на Росію, у тому числі шляхом посилення санкцій у відповідь на агресивні дії Кремля, а також з метою забезпечення відновлення суверенітету і територіальної цілісності України у межах міжнародно-визнаних кордонів.

Сенатор Джонсон, в свою чергу, зазначив: «Я приїхав до України з єдиної причини – продемонструвати міцну підтримку не лише Сенату, не лише Конгресу, не лише Адміністрації, а всього американського народу. Ми засуджуємо дії Росії. Ми підтримуємо український народ, уряд. Ми підтримуємо територіальну цілісність України».

Петро Порошенко подякував за послідовну підтримку американських законодавців у питаннях надання Україні всебічної допомоги, у тому числі у контексті триваючих реформ та зміцнення безпекової і оборонної стійкості нашої держави.

[Інтернет-представництво Президента України](#)

Китай

Українсько-китайське співробітництво у фінансовій сфері поглиблюється

10.12.2018

10 грудня 2018 року відбувся візит Голови Національного банку України Я.Смоля до Пекіну. У ході візиту Національний банк України та Народний банк Китаю поновили Двосторонній договір про валютний своп для валют юань/гривня ще на три роки. Максимальна сума лінії валютного свопу залишається незмінною: на рівні 15 мільярдів юанів або 62 мільярдів гривень. Крім того, Національна платіжна система "Український платіжний ПРОСТІР" та UnionPay International, найбільша міжнародна платіжна система у світі за кількістю емітованих платіжних карток, уклали договір про емісію кобейджингових карток. Відповідний документ в Пекіні підписали Голова НБУ Яків Смолій та генеральний директор UnionPay International Цай Цзяньбо. Завдяки широкій глобальній мережі приймання карток UnionPay, користувачі кобейджингових карток під брендами ПРОСТІР та UnionPay отримують можливість оплачувати товари і послуги, а також знімати кошти в банкоматах не лише в Україні, а й практично в усьому світі. Національний банк упевнений, що старт роботи UnionPay International в Україні посилить конкуренцію і якість фінансових послуг, сприятиме розвитку інноваційних технологій на платіжному ринку, а також інвестиціям в економіку країни.

[Міністерство закордонних справ України](#)

Японія

Президент прийняв Посла Японії з нагоди завершення його дипломатичної місії в Україні

12.12.2018

Президент Петро Порошенко прийняв Надзвичайного та Повноважного Посла Японії в Україні Шігекі Сумі з нагоди завершення його дипломатичної місії в Україні. Співрозмовники обговорили актуальні питання українсько-японських двосторонніх відносин.

Йшлося, зокрема, про поглиблення політичного діалогу на найвищому рівні та посилення співпраці у сфері безпеки і оборони.

Окрему увагу було приділено тоговельно-економічному співробітництву, перспективам впровадження зони вільної торгівлі між двома країнами та участі Японії у реалізації масштабних інфраструктурних проектів на території України.

За вагомий внесок у розвиток українсько-японських відносин Президент П.Порошенко нагородив Посла Ш.Сумі державною нагородою України – орденом «За заслуги» II ступеня.

Інтернет-представництво Президента України

НАТО

Україна і НАТО підписали угоди про початок практичного етапу співпраці з розмінування

13.12.2018

Україна і НАТО підписали низку угод, що дозволяють розпочати практичну фазу імплементації створеного для допомоги Україні Трестового фонду НАТО зі знешкодження вибухонебезпечних предметів та протидії саморобним вибуховим пристроям.

Про це у своєму Facebook повідомляє Місія України при НАТО.

Документи 13 грудня у штаб квартирі Альянсу у Брюсселі підписали глави місій України і Словаччини при НАТО та Генеральний менеджер Агенції НАТО з підтримки та постачання.

"Зокрема, експерти Альянсу нададуть допомогу українським фахівцям у розробці єдиних правил зі знешкодження вибухонебезпечних предметів та протидії саморобним вибуховим пристроям в Україні відповідно до підходів НАТО", - йдеться у повідомленні.

Передусім йдеться про розробку доктринальних керівних документів у сфері протидії саморобним вибуховим пристроям; досягнення взаємосумісності залучених сил та засобів України з Альянсом; розвиток спроможностей захисту цивільного населення від загроз саморобних вибухових пристроїв; практичне тренування українських спеціалістів та надання матеріально-технічної допомоги.

"Ми вдячні країнам-контрибуторам вищезгаданого Трестового фонду – Словаччині, Великій Британії, Данії, Люксембургу, Нідерландам, Норвегії, Румунії, США, Чорногорії та Швеції – за допомогу у знищенні саморобних вибухових пристроїв та очищенні території нашої держави від вибухонебезпечних предметів", - зазначили дипломати.

Під час підписання вищезгаданих угод була присутня віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Іванна Климпуш-Цинцадзе.

Європейська правда

Німеччина

Президент України зустрівся з Федеральним канцлером Німеччини

13.12.2018

Напередодні проведення засідання Європейської Ради Президент України Петро Порошенко зустрівся з Федеральним канцлером Німеччини Ангелою Меркель.

Глава держави висловив вдячність за зусилля, які докладаються Німеччиною з метою припинення блокади Росією акваторії Азовського моря і Керченської протоки, а також за особливу увагу, яку Федеральний канцлер приділяє питанню звільнення українських моряків та гарантуванню свободи судноплавства в регіоні.

Глава держави закликав країни ЄС також належним чином відреагувати на акт російської агресії в акваторії Азовського моря і Керченської протоки та цілеспрямоване перешкоджання свободі судноплавства шляхом запровадження так званого «Азовського пакету санкцій».

Інтернет-представництво Президента України

Корея

Голова Верховної Ради України А.Парубій, який перебуває в Республіці Корея з офіційним візитом, зустрівся зі Прем'єр-міністром РК Лі Нак-Йоном

13.12.2018

13 грудня 2018 року українська делегація на чолі з Головою Верховної Ради України А.В.Парубієм зустрілася з Прем'єр-міністром Республіки Корея Лі Нак-Йоном.

Українська сторона поінформувала корейську сторону щодо триваючої російської агресії проти нашої держави, а також розвиток ситуації в Україні.

Під час зустрічі сторони також обговорили актуальні питання українсько-корейського співробітництва, у тому числі можливі кроки на шляху лібералізації візового режиму для туристичних поїздок українських громадян до РК, подальшу інтенсифікацію співпраці у сфері економіки та інвестицій, а також подальший політичний діалог на найвищому рівні, включаючи обмін візитами.

Корейська сторона особливо позитивно відзначила результати проведення в Сеулі у квітні 2018 р. Четвертого спільного засідання Міжурядової українсько-корейської комісії з питань торговельно-економічного співробітництва та українсько-корейського Економічного форуму.

Міністерство закордонних справ України

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Чому Президент України **нарешті** запровадив воєнний стан після чотирьох років війни?

29 листопада 2018 року Президент України Петро Порошенко підписав Закон щодо затвердження Указу «Про введення воєнного стану в Україні» в 10 областях. І попри те, що окремою постановою Верховна Рада призначила вибори президента на їхній конституційний термін, 31 березня, а сам Порошенко дав обґрунтування свого вчинку, оглядачі західних ЗМІ критикують його рішення ввести воєнний стан як політично вмотивоване. Журналіст Костянтин Скоркін у коментарі для Московського центру Carnegie висловлює свою думку про те, навіщо президент України Петро Порошенко ініціював запровадження воєнного стану саме зараз – напередодні президентських виборів 2019 року. Скоркін переконаний, що ініціатива президента Порошенка запровадити воєнний стан тісно пов'язана з політичною інтригою. Адже ні втрата Криму у 2014 році, ні повномасштабні бойові дії на Донбасі не ставали підставою для запровадження воєнного стану.¹¹

Сам президент України Петро Порошенко неодноразово наголошував і писав у Твіттері, що для уникнення «брудних спекуляцій» навколо теми виборів він запровадив певні кроки. «РНБОУ рекомендувала запровадити воєнний стан на 60 днів. Моє рішення – на 30 днів. Щоби воєнний стан жодним днем не накладався на початок виборчої кампанії. Щоб ні в кого, хто про свій політичний інтерес печеться більше, ніж український, не залишилося підстав для брудних спекуляцій», – писав президент.¹²

Більшість західних ЗМІ сходяться на думці, що Порошенко ввів воєнний стан, щоб підняти собі рейтинг і бути переобраним, а у війні не зацікавлені ні він, ні Путін. "Вибори можуть відкласти. Це змусить деяких спостерігачів поставити питання про те, чи намагається Порошенко використовувати цей інцидент", – писав часопис Guardian ще перед голосуванням в Раді. Видання Le Monde солідарне з версією, що історію з воєнним станом задумали для перенесення виборів. "Введення воєнного стану в Україні здатне привести до встановлення надзвичайного стану і навіть відстрочки президентських виборів 31 березня 2019

¹¹<https://www.radiosvoboda.org/a/press-review/29628040.html>

¹²<https://www.radiosvoboda.org/a/press-review/29628040.html>

року, перспектива яких ставить Порошенко в досить скрутне становище", - пише Le Monde. Washington Post згоден з думкою, що воєнний стан може бути на руку українському президенту. "У нього низькі рейтинги, і воєнний стан дозволить йому діяти більш незалежно, ніж зазвичай", - вважає видання і додає, що в Україні воєнний стан надає владі і військовим повноваження, необхідні для забезпечення національної безпеки. Bloomberg вважає, що події в Керченській протоці показують, на що готовий піти президент України Петро Порошенко, щоб залишитися при владі. І також відзначає, що воєнний стан не вводили навіть під час найкривавіших боїв на Донбасі. Bloomberg визнає, що Порошенко не може вести передвиборну боротьбу на основі економічних досягнень. Тому, вважає видання, він вирішив підняти рейтинг "захистом від зовнішнього ворога".¹³

В свою чергу і російські ЗМІ висловили свій погляд щодо воєнного стану. Зокрема опитані RT експерти прийшли до висновку що, запровадження воєнного стану в Україні - не що інше, як спроба зірвати виборчий процес і в остаточному підсумку домогтися скасування президентських виборів. На їхню думку, особливий правовий режим істотно розширює повноваження чинної влади, надаючи йому можливість відкрито маніпулювати громадською думкою.¹⁴ Офіційний представник російського МЗС Марія Захарова заявила, що мета українського президента - відвернути виборців від того, що відбувається у внутрішній політиці. «Все, буквально все, на чому сьогодні побудована політика Порошенка і його режиму - це провокація. Безвідповідальна, боягузлива, що веде до ускладнення ситуації на Україні. Колапс внутрішньої політики, деградація економіки, проблеми опалювального сезону, невиконання Мінських домовленостей - замість фокусування на цих і багатьох інших питаннях. 25 листопада 2018 року київським властям потрібно було будь-що-будь відправити військові кораблі в Керченську протоку в порушення раніше застосовувалася практики проходу. Навіщо? Для чого? Так як раз, щоб знову відволікти увагу від роздирають Україну внутрішніх проблем і вказати на винного в усіх українських бідах сусіда». ¹⁵

В той же час, британський депутат Мартін Докерті-Х'юз закликав уряд вивчити зв'язки президента України Петра Порошенка з кумом президента Росії Віктором Медведчуком. "На тлі незаконних та аморальних вчинків Російської Федерації в Україні президент України фліртує з воєнним станом. Повноваження, які отримують із запровадженням воєнного стану, рідко складають добровільно, і неконсолідовані демократії, які отримують їх, рідко виживають. У цьому контексті чи може міністр запевнити Палату, що зв'язки між президентом України та людиною Володимира Путіна Віктором Медведчуком будуть повністю розслідувані та розкриті, і що ми, як член Європейського Союзу, поки ми ним є, спонукатимемо іншу частину Європейського Союзу до спільних дій та забезпечення посилення санкцій проти Російської Федерації", - сказав парламентар.¹⁶

Тим не менш, деякі заходи воєнного стану все ж таки запроваджені. Наприклад, те що Україна обмежила в'їзд росіянам чоловічої статі віком від 16 до 60 років. Про це заявив президент Петро Порошенко. «Україна ввела обмеження щодо в'їзду громадян РФ чоловічої статі віком від 16 до 60, щоб РФ не формувала в Україні загони «приватних» армій, які насправді є представниками Збройних Сил РФ. Щоб не дати росіянам здійснити в Україні ті операції, які вони планували ще у 2014 році», — заявив президент Порошенко. Винятком для в'їзду чоловіків з

¹³<https://www.volynnews.com/news/all/shcho-pyshut-zmi-pro-voyennyi-stand-v-ukrayini/>

¹⁴<https://riss.ru/smi/55879/>

¹⁵[https://www.1tv.ru/news/2018-11-26/356284-](https://www.1tv.ru/news/2018-11-26/356284-voennoe-polozhenie_na_ukraine_kak_povod_podnyat_prezidentskiy_reyting_petra_poroshenko)

[voennoe_polozhenie_na_ukraine_kak_povod_podnyat_prezidentskiy_reyting_petra_poroshenko](https://www.1tv.ru/news/2018-11-26/356284-voennoe-polozhenie_na_ukraine_kak_povod_podnyat_prezidentskiy_reyting_petra_poroshenko)

¹⁶<https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/11/28/7089990/>

громадянством Росії може бути гуманітарна мета, наприклад, похорон. Як повідомив заступник голови Державної прикордонної служби України Андрій Демченко, заборона на в'їзд росіянам діятиме поки лише на час воєнного стану, тобто до 26 грудня.¹⁷

Враховуючи те, що багато експертів поділяють думку щодо спекуляцій Петра Порошенка напередодні виборчої кампанії та наводять вагомні докази, можна погодитись з тим, що йому було вигідно введення воєнного стану. Впровадження воєнного стану після майже п'яти років запеклої війни з Російською Федерацією та досить символічна причина агресії Росії в Азовському морі, не згадуючи навіть про тісні зв'язки Порошенка з кумом Володимира Путіна, які свідчать про нестабільність політичної ситуації слугують вагомими доказами цього. І це розуміють в усьому світі.

Проте, саме рішення про введення воєнного стану, незважаючи на його різні інтерпретації і оцінки, є правильним і виправданим, хоча і запізнілим. Адже не будемо забувати, що війна Росії проти України продовжується і на українсько-російського кордоні в повній бойовій готовності стоять російські війська, розгорнуті для широкомасштабного наступу в Україну. Тож гібридний мир, який притупляє відчуття загрози може занадто дорого вартувати українському суспільству.

¹⁷<https://hromadske.ua/posts/ukrayina-obmezhiba-vyizd-cholovikam-rosiyanam-vikom-vid-16-do-60-rokiv>